

Reddingsboei voor landbouwrassen

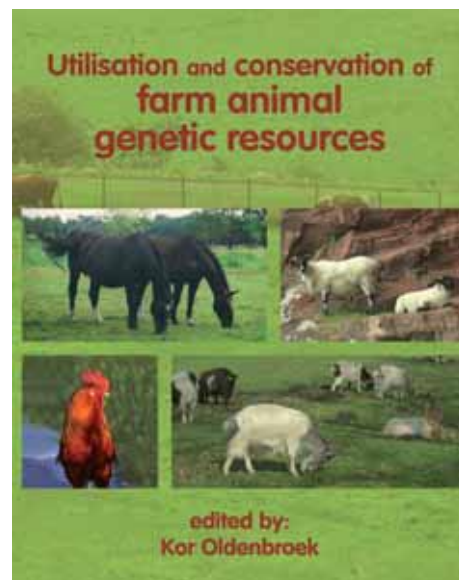
Bijna had de productieve Friese koe het lokale Italiaanse Reggianaras doen uitsterven. Het Reggianarund is ternauwernood van de ondergang gered, dankzij uitgekiende marketing van Parmezaanse kaas, zo blijkt uit een handboek dat het Centrum voor Genetische Bronnen Nederland (CGN) uitbracht.

Aan het begin van de Tweede Wereldoorlog telde het Italiaanse ras nog veertigduizend melkkoeien. Veertig jaar later waren er nog maar vijfhonderd over. Italiaanse boeren kozen massaal voor de Friese koeien die beter gepromoot werden en beter bekend stonden. Dit ging ten koste van het lokale ras. Toen stond echter een groep producenten van Parmezaanse kaas op, die besloten weer echte Parmezaanse kaas te maken met melk van de originele Reggianakoe: Parmigiano Reggiano. De consument wilde meer betalen voor de merkkaas, en daardoor steeg ook de populariteit van de Reggianakoe bij boeren. In 2004 werden weer 1250 dieren geteld, en was dankzij de markt het uitsterven van de Reggiana voorkomen.

Het voorbeeld van redding van het Reggianaras staat in het handboek *Utilisation and conservation of farm animal genetic resources*,

(Wageningen Academic Publishers 2007, ISBN 978-90-8686-032-6) dat dankzij steun van het ministerie van LNV eind vorig jaar verscheen. Onder redactie van CGN-medewerker Kor Oldenbroek zijn verschillende facetten van de bedreiging van de genetische diversiteit beschreven: de oorzaken van uitsterven, manieren om uitsterven te voorkomen, en modellen om de genetische diversiteit te meten in landbouwhuisdieren.

Het is niet altijd de markt, die de reddingsboei aanreikt voor een met uitsterven bedreigd ras. Soms zijn andere methoden nodig om te voorkomen dat in onbruik geraakte landbouwrassen het loodje leggen. In Nederland kan dat bijvoorbeeld door zeldzame rassen in te zetten bij het natuurbeheer. Een andere methode is het verzamelen en bewaren van genetisch materiaal door sperma en embryo's in te vriezen, zoals het CGN doet.

WOT	Genetische bronnen
Informatie:	www.kennisonline.wur.nl www.cgn.wur.nl
Contact:	kor.oldenbroek@wur.nl 0317 - 48 05 38

Agrarisch landschap belangrijk voor biodiversiteit

Landbouwgebieden hebben ook wilde kostgangers.

Zonder het agrarische gebied zouden in Nederland waarschijnlijk ruim dertienhonderd soorten planten en dieren uitsterven. Dat blijkt uit onderzoek van Alterra en Plant Research International (PRI). De Ecologische Hoofdstructuur is onvoldoende om hier alle planten en dieren te behouden.

Ruim tweederde van het Nederlandse landoppervlak is landbouwgebied. Een groot deel van de meer dan 35 duizend soorten planten en dieren die Nederland rijk is, gebruikt dit agrarische landschap, al verschilt de afhankelijkheid van weilanden en akkers per soort. Onderzoekers van Alterra en PRI hebben gekeken hoeveel dieren en planten absoluut niet zonder het landbouwgebied kunnen. Ze namen een steekproef van vogels, planten, mossen, insecten en andere organismen uit het Nederlandse Soortenregister, en legden die voor aan experts met de vraag van welk landschap de planten en dieren voor hun overleving afhankelijk zijn, vertelt Joost Lahr van Alterra. Op basis van deze oordelen concluderen de

onderzoekers dat ongeveer vijf procent van de Nederlandse soorten sterk afhankelijk is van het landbouwgebied. Dit zijn omgerekend meer dan 1300 soorten dieren en planten, met de grutto als bekend voorbeeld. Driekwart van deze soorten bestaat uit ongewervelde dieren, de rest uit andere dieren, paddenstoelen en vaatplanten. "Deze strikt agrarische soorten gaan verloren als de kwaliteit van de landbouwgebieden niet in stand blijft", aldus Lahr. Met alleen de Ecologische Hoofdstructuur kan Nederland niet voldoen aan de internationale afspraken om biodiversiteit in stand te houden. Bovendien is er nog een flink aantal soorten dat niet direct zal uitsterven maar het landbouwgebied wel veel gebruikt. Naar schatting is 39 procent van alle soorten afhankelijk van halfnatuurlijke landschappen. "Behoud van het agrarische landschap is dus ook belangrijk voor de vitaliteit van die soorten", zegt Lahr.

Cluster	Verduurzaming productie en transitie
Informatie:	www.kennisonline.wur.nl
Contact:	Joost.Lahr@wur.nl 0317 - 48 53 99